

Til høringsparterne

J.nr. 2017-12160
Landbrug og forskning
Ref. LISVI/IRNMA
Den 18. december 2017

Høring af ny husdyrgødningsbekendtgørelse (opdatering af husdyrefterafgrødekrav) med tilhørende kortbekendtgørelser

Miljø- og Fødevareministeriet sender hermed udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen, udkast til bekendtgørelse med kort over kystvandoplande samt bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder i offentlig høring.

Høringssvar bedes senest den 22. januar 2018, sendes til mfvm@mfvm.dk med cc til irnma@mfvm.dk med angivelse af j.nr 2017-12160.

Det bemærkes, at høringssvar fra andre end statslige myndigheder offentliggøres på høringsportalen, og at man ved at afgive høringssvaret samtykker til offentliggørelse, herunder af afsenders navn og mailadresse.

Ændringerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har til formål at udmønte husdyrbruglovens bemyndigelse om fastsættelse af krav om husdyrefterafgrøder. Bemyndigelsen til at fastsætte generelle regler om husdyrefterafgrøder kom ind i husdyrbrugloven i 2017 som en del af ny husdyrregulering og er første gang udnyttet i den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, der trådte i kraft den 1. august 2017.

Med den husdyrgødningsbekendtgørelse, der trådte i kraft den 1. august 2017, blev der indført krav om husdyrefterafgrøder i oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-oplande, hvor anvendelsen af organisk gødning er steget i forhold til planperioden 2006/2007. Husdyrefterafgrødekravet i de enkelte oplande fremgår af bilag 3 til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I forarbejderne til den ændrede husdyrbruglov er det forudsat, at husdyrefterafgrødekravet indføres gradvist. Med det udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse, der herved sendes i offentlig høring, fortsætter den igangsatte indfasning af husdyrefterafgrøderne. Som led i den trinvis indfasning af husdyrefterafgrødekravet foreslås der nu fastsat et husdyrefterafgrødekrav målrettet kystvandoplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne. Samtidig opdateres husdyrefterafgrødekravet målrettet oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder.

De to kortbekendtgørelser understøtter husdyrefterafgrødemodellen, idet bekendtgørelserne medvirker til en retlig bindende målretning af husdyrefterafgrødekrav efter henholdsvis nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder og kystvandoplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen forventes at træde i kraft den 1. august 2018, og husdyrefterafgrødekravene vil således gælde for planperioden 2018/2019.

De foreslåede ændringer beskrives nærmere nedenfor.

Indfasning og opdatering af husdyrefterafgrødekrav

Som følge af den trinvise indfasning af husdyrefterafgrødekravet (op til 34.000 hektar efterafgrøder i 2021) vil der fra 2018 også blive målrettet et husdyrefterafgrødekrav til kystvandoplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne, som også vil komme til at fremgå af bilag 3 til husdyrgødningsbekendtgørelsen. De nye husdyrefterafgrøder skal bidrage til opfyldelse af vandområdeplanerne. Husdyrefterafgrødekravet opgøres i kystvandoplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne og fordeles mellem kystvandoplandene i forhold til, hvor stort indsatsbehovet er i de enkelte oplande, dvs. i denne sammenhæng indsatsbehov opgjort pr. ha. harmoniareal, samt hvor meget uudnyttet kvælstof der udbringes med organisk gødning i oplandene.

Husdyrefterafgrødekravet vil blive udmøntet således, at der først fordeles efterafgrøder til at kompensere for den stigende anvendelse af organisk gødning i oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder. Herefter fordeles den resterende mængde efterafgrøder op til det tilsigtede niveau på landsplan til kystvandoplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne. Stigning i anvendelsen af husdyrgødning opgøres ift. referenceåret 2007, hvor den oprindelige husdyrbruglov trådte i kraft, dvs. at udviklingen opgøres ift. gødningsregnskabsdata fra planperioden 2006/2007. For anden organisk gødning er referenceåret 2015, dvs. udviklingen opgøres ift. gødningsregnskabsdata fra planperioden 2014/2015, som er det gødningsregnskab, der danner grundlag for reguleringen i første år med ny husdyrregulering, hvor anden organisk gødning blev inddraget.

Fra fuld indfasning i 2021 tilstræbes det, at der samlet set udmåles et husdyrefterafgrødekrav på ca. 34.000 ha i de år, hvor der kommer en ny generation af vandområdeplaner, det vil sige første gang i 2021. I forbindelse med den trinvise indfasning af husdyrefterafgrøder målrettet kystvandoplande med indsatsbehov sker der dog en årlig justering af antal hektar efterafgrøder målrettet kystvandoplande. I perioden fra 2021 frem mod vedtagelsen af den næste generation af vandområdeplaner i 2027 vil det samlede husdyrefterafgrødekrav kunne afvige fra de ca. 34.000 ha, da behovet for husdyrefterafgrøder målrettet oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder kan variere fra år til år afhængig af ændringer i anvendelsen af organisk gødning. Hvis f.eks. husdyrproduktionen og dermed den udbragte mængde organiske gødning stiger markant om nogle år, vil husdyrefterafgrødekravet kunne øges betydeligt udover de 34.000 ha efterafgrøder.

Det bemærkes, at der bortset fra indfasningen af husdyrefterafgrøder i kystvandoplande med indsatsbehov ikke foreslås ændringer i reglerne om husdyrefterafgrøder eller kortgrundlag m.v. De nye husdyrefterafgrøder vil blive omfattet af de samme regler som de eksisterende husdyrefterafgrøder og pligtige efterafgrøder og administreres og kontrolleres som ét samlet krav.

For beskrivelse af de tekniske beregninger, der ligger til grund for fastsættelsen af husdyrefterafgrødekravet henvises til baggrundsnotat om Teknisk beskrivelse af beregningsgrundlag for husdyrefterafgrødekrav i ny husdyrregulering¹. Der gøres opmærksom på, at det maksimale loft for et oplands husdyrefterafgrødekrav beskrevet i notatet foreslås ændret fra 38 pct. til 34 pct. I notatet er loftet på de 38 pct. fastsat, så der kompenseres for udvaskningen fra udbringning af organisk gødning. Ved at sænke loftet til 34 pct. tages der højde for, at jordbrugsvirksomheder, der udbringer 80 kg N eller derover i organisk gødning pr. ha harmoniareal, også er pålagt et krav om 4 pct. ekstra pligtige efterafgrøder i medfør af gødskningsloven ift. virksomheder, der udbringer under 80 kg N pr. ha harmoniareal i organisk gødning. De 4 pct. efterafgrøder medvirker til at kompensere for merudvaskningen fra udbringning af organisk gødning.

Forslag til husdyrefterafgrødekrav i de enkelte oplande for planperioden 2018/2019 kan ses i Miljø- og Fødevareministeriets MiljøGIS om husdyrregulering².

Bekendtgørelse om afgrænsning af kystvandoplande

Danmark er opdelt i 90 administrativt fastsatte kystvandoplande. Et kystvandopland omfatter et eller flere deloplande, hvorfra al overfladeafstrømning løber gennem en række mindre og større vandløb og eventuelt søer til et bestemt punkt i et vandløb (normalt en sø eller et vandløbssammenløb), jf. § 2, nr. 14, i lov om vandplanlægning.

Kystvandoplandene blev opdelt i forbindelse med udarbejdelsen af vandområdeplanerne og er grafisk illustreret og tilgængelig på Miljøstyrelsens MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021. Illustrationen på MiljøGIS-kortet er dog ikke retligt bindende, da vandområdeplanerne blot er et informationsredskab, der beskriver, hvordan Danmark implementerer EU's vandrammedirektiv.

Til brug for udmøntning af husdyrefterafgrødekrav målrettet kystvandoplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne er det imidlertid nødvendigt at gøre opdelingen af kystvandoplandene retligt bindende. Derfor foreslås afgrænsningen af de 90 kystvandoplande fastsat i bekendtgørelse om afgrænsning af kystvandoplande. Af bekendtgørelsens bilag fremgår afgrænsningen af hvert kystvandopland via en række koordinatsæt.

Der er således ikke tale om en ny opdeling af kystvandoplandene men snarere om en teknisk formalitet, som gør den allerede eksisterende afgrænsning retligt bindende.

Afgrænsningen af kystvandoplande, som er i høring, kan også ses i Miljø- og Fødevareministeriets MiljøGIS om husdyrregulering³.

---

¹ Tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, <http://mst.dk/erhverv/landbrug/ny-husdyrregulering/baggrundsmateriale/>, under Kvælstofregulering.

² <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=husdyr2017>

³ <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=husdyr2017>

Bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder

I den gældende bekendtgørelse om kort over oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder henvises der fejlagtigt til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 31 i forbindelse med husdyrefterafgrødekravet. Miljø- og Fødevarerministeriet sender på denne baggrund et udkast til ny bekendtgørelse i offentlig høring. Samtidig ændres titlen på bekendtgørelsen til bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder. Der foreslås ikke ændringer i bekendtgørelsen udover ændringen af titlen, og at den specifikke henvisning til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 31 ændres til en generel henvisning til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Husdyrefterafgrøderne er miljøvurderet

Den samlede model for etablering husdyrefterafgrøder blev miljøvurderet i forbindelse med miljøvurdering af forslag til ændring af nitrathandlingsprogrammet bestående af dele af ny husdyrregulering (regler om husdyrefterafgrøder samt det hævdede harmonikrav og den tilhørende fosforregulering) og målrettet efterafgrødeordning i perioden fra november 2016 til april 2017.

Der er ikke ændret i husdyrefterafgrødemodellen, og indfasning og opdatering af husdyrefterafgrødekravet indgik i miljøvurderingen af husdyrefterafgrødemodellen. Der foretages derfor ikke miljøvurdering af indfasning og opdatering af husdyrefterafgrødekravet.

Administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Udkast til ændring af bekendtgørelser med indfasning og opdatering af husdyrefterafgrødekrav har været sendt i præhøring i Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER). TER vurderer, at bekendtgørelsesudkastene ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Ud over de administrative konsekvenser af lovforslaget, der kan måles efter AMVAB-metoden, er der øvrige direkte efterlevelseseffekter, dvs. erhvervsøkonomiske konsekvenser. Husdyrefterafgrødekravene i den nye husdyrarealregulering forventes at være neutrale for erhvervet som helhed, idet indsatsen vil være på ca. samme niveau som det ville have været i det tidligere system, hvis arealerne fortsat indgik i husdyrgodkendelserne. Der vil dog være en omfordeling af krav mellem bedrifterne. Med det udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse, der hermed sendes i offentlig høring, starter indfasningen af efterafgrøder målrettet kystvandoplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne. Samtidig genberegnes efterafgrødekravet målrettet til at kompensere for den stigende anvendelse af organisk gødning i oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder. I planperioden 2018/2019 forventes der samlet set udlagt 24.250 ha med husdyrefterafgrøder.

Forholdet til EU-retten

Overholdelse af regeringens fem faste principper for implementering af EU-regulering

Udkast til ny husdyrgødningsbekendtgørelse, udkast til bekendtgørelse om afgrænsning af kystvandoplande samt bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder følger op på dele af lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love. Husdyrbrugloven bidrager til eller udgør dele af gennemførelse af en række EU-direktiver, herunder VVM-direktivet, habitatdirektivet, IE-direktivet, vandrammedirektivet, drikkevandsdirektivet, grundvandsdirektivet, nitratdirektivet, NEC-direktivet samt havstrategidirektivet.

De foreslåede regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen vedrørende et generelt husdyrefterafgrødekrav målrettet henholdsvis oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder og kystvandoplande med indsatsbehov i vandområdeplanerne, jf. § 37, jf. bilag 3, bidrager til opfyldelsen af vandrammedirektivet, habitatdirektivet, VVM-direktivet, havstrategidirektivet og nitratdirektivet. Efterafgrødekravet udgør en del af den danske implementering af nitratdirektivet og er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse.

Forslag til lov om ændring af husdyrbrugsloven er blevet vurderet i forhold til regeringens fem principper for implementering af EU-regulering, og det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at lovforslaget samlet set overholder disse principper. Nærværende bekendtgørelsesudkast ligger inden for rammerne af ændringsloven og giver derfor efter Miljø- og Fødevareministeriets vurdering ikke anledning til overvejelser omkring overimplementering eller forholdet til EU-retten i øvrigt.

Bestemmelser, der er omfattet af krydsoverensstemmelse

Som nævnt indgår bestemmelsen om husdyrefterafgrøder i den danske implementering af nitratdirektivet. Det følger af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1306/2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik, at overtrædelser af bestemmelser, der implementerer nitratdirektivets artikel 4 og 5, er omfattet af bestemmelserne om krydsoverensstemmelse.

Den foreslåede ændring af § 37, stk. 1, jf. bilag 3, er et led i indfasningen og opdateringen af reguleringen af husdyrefterafgrøder. Med ændringen sker der en indfasning af husdyrefterafgrøder i kystvandoplande med indsatsbehov og en opdatering af husdyrefterafgrødekravet målrettet oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder, hvor der er sket en stigning i mængden af udbragt organisk gødning. § 37 implementerer Annex II, B, nr. 8, om opretholdelse i (nedbørs-)perioder af et mindstemål af plantedække, som vil optage det kvælstof fra jordbunden, der ellers kunne forårsage nitratforurening af vand. Da § 37, stk. 1, er en del af implementeringen af nitratdirektivet bliver ændringen omfattet af krydsoverensstemmelsesreglerne. Ændringen medfører, at manglende udlæg af de indfasede husdyrefterafgrøder, vil blive omfattet af krydsoverensstemmelse på samme vis som de eksisterende husdyrefterafgrøder.

På baggrund af den foreslåede ændring i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil der som en konsekvens heraf blive foreslået en ændring af krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Irith Nør Madsen